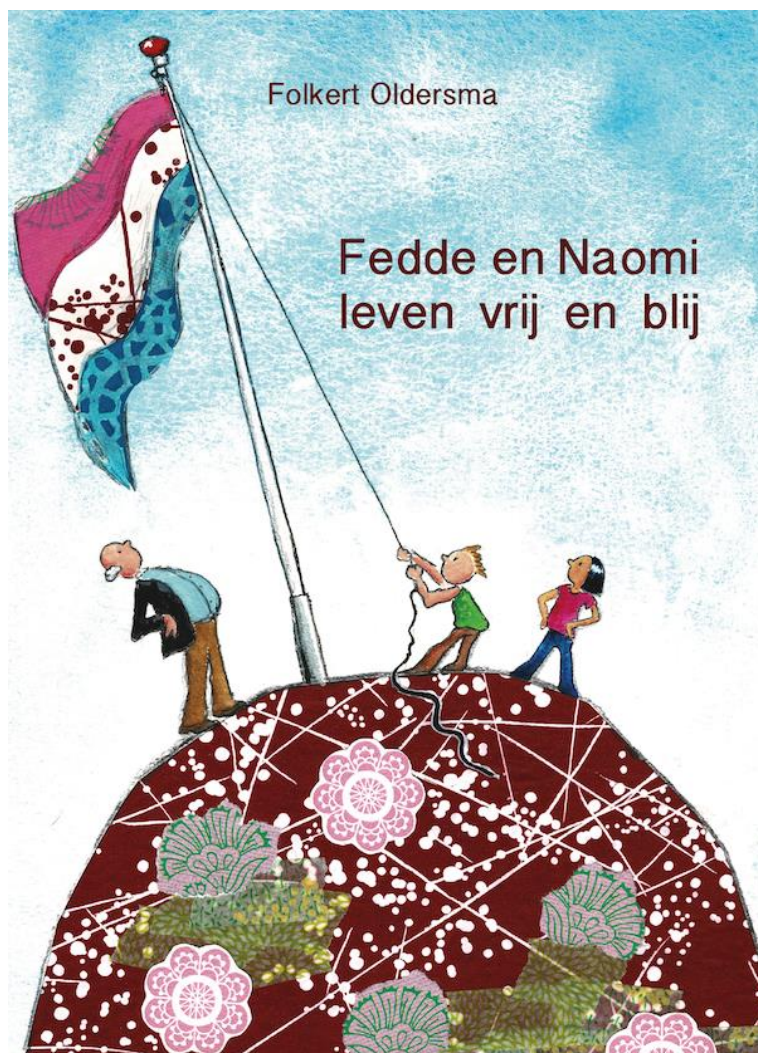

INFORMATIE VOOR DE LERAAR

bij

Vertel het door! Trochfertelle!

'Vertel het door! Trochfertelle!' is een educatief programma waarin zogenaamde voorleesmaatjes uit groep 7 en 8 verhalen (door) vertellen en voorlezen aan jongere kinderen. Deze verhalen staan in het teken van '75 jaar Vrijheid in Friesland'. Het (voor)leesboek *Fedde en Naomi leven vrij en blij* staat daarbij centraal.

Aanleiding

Doordat de authentieke bronnen vervagen en/of niet langer beschikbaar zijn neemt de herkenbaarheid van verhalen over de Tweede Wereldoorlog voor de leerlingen in het basisonderwijs af, terwijl de door strijd verworven zaken als vrijheid en democratie door hen als heel gewoon worden beschouwd.

Doel

1. Kinderen van het primair onderwijs worden actief betrokken bij het duurzaam herdenken van 75 jaar vrijheid.
2. Deze kinderen worden geïnformeerd over gebeurtenissen in Friesland tijdens de Tweede Wereldoorlog.
3. De kinderen worden zich bewust van de waarde en de inhoud van vrijheid en democratie.

Het project in het kort

Leerlingen uit groep 7 en 8 van de basisschool verdiepen zich in het onderwerp de Tweede Wereldoorlog in Friesland en in onderwerpen als vrijheid en democratie - dictatuur. Dit doen ze aan de hand van door 'Vertel het door! Trochfertelle!' aangereikt materiaal. Vervolgens lezen ze de leerlingen van groep 3-4 verhalen voor. Bij deze verhalen leggen ze zaken uit, stellen ze vragen en voeren ze een gesprekje. Hiervoor krijgen deze leerlingen aanwijzingen en voorbeelden aangereikt. Van de activiteiten kunnen de leerlingen van groep 7 - 8 een persoonlijk videoverslag in de vorm van een vlog maken.

UITVOERING VAN HET VOORLEESPROJECT

De leerlingen van groep 7 - 8 gaan de leerlingen uit groep 3 - 4 voorlezen uit het boek 'Fedde en Naomi leven vrij en blij'. De voorlezende leerlingen moeten de verhalen zelf goed kennen, dus het boek vooraf helemaal lezen. De onderwerpen in het boek hebben te maken met '75 jaar vrijheid': democratie, discriminatie, de Tweede Wereldoorlog en leven in vrijheid. De leerlingen van groep 7 - 8 lezen niet alleen voor, ze stellen ook vragen over het verhaal en gaan naar aanleiding van het verhaal met de kinderen een gesprekje voeren.

De leerlingen van groep 7 - 8 moeten zich dus goed voorbereiden zowel op het voorlezen als op de onderwerpen die met '75 jaar vrijheid' te maken hebben.

U kunt met de leerlingen de aspecten doornemen die belangrijk zijn bij het voorlezen. U vindt deze aspecten hierna onder 'Aanvullende informatie'.

In het informatieboekje voor de leerlingen van groep 7 - 8 staat een stappenplan met betrekking tot het voorlezen, adviezen voor het stellen van vragen en het voeren van een gesprek. Daarnaast geeft het boekje informatie over de Tweede Wereldoorlog, democratie, vrijheid en discriminatie. Deze informatie is summier, er wordt dan ook

verwezen naar het tweetalige boekje 'Libje yn Frijheid', het lesprogramma Mearslach, bronnen op internet (wij adviseren het gebruik van www.schooltv.nl en ook de filmpjes die in Libje yn Frijheid worden aangereikt) en geschikte boeken.

Het boekje 'Libje yn Frijheid' (dat reeds op veel scholen aanwezig is) kunt u bestellen bij It Sintrum foar Meartaligens fan Cedin: info@cedin.nl, 088 – 0200 300

Qua organisatievorm staat het u vrij hoe u leerlingen aan een verhaal en leerlingen aan elkaar koppelt. Er zijn diverse mogelijkheden:

- U kunt 1 voorleessessie organiseren rond 1 verhaal, maar ook meerdere voorleessessies na elkaar zijn mogelijk.
- Individuele leerlingen kunnen aan elkaar gekoppeld worden bij het voorlezen, maar er kan ook voor gekozen worden om een groepje leerlingen van groep 7 - 8 aan een groepje leerlingen uit groep 3 - 4 te laten voorlezen.
- Iedere leerling uit groep 7 - 8 kan een verschillend verhaal voorlezen, maar er kan ook voor gekozen worden om allemaal hetzelfde verhaal te laten voorbereiden en voor te laten lezen.

Laat de leerlingen niet te veel verhalen achter elkaar door voorlezen.

De leerkracht van groep 3 - 4 zou zelf nog de mogelijk resterende verhalen kunnen voorlezen aan zijn of haar leerlingen.

HET VOORLEESPROJECT

Voor de leerkrachten van groep 7 - 8:

U introduceert het voorleesproject.

U verdeelt de verhaaltjes over de leerlingen of u laat de leerling zelf een verhaal kiezen om voor te lezen.

U neemt met de leerlingen het stappenplan voor het voorlezen door.

U wijst de leerlingen op het informatieboekje en de andere mogelijkheden om aan informatie te komen.

U geeft de leerlingen gelegenheid om zich voor te bereiden op de voorleesbeurt.

U wijst de leerlingen erop dat ze te maken krijgen met jonge kinderen. Voor deze groep kunnen onderwerpen die met de Tweede Wereldoorlog te maken hebben veel impact hebben. Dat moeten de leerlingen uit groep 7 - 8 zich goed realiseren. De jonge kinderen moeten absoluut niet angstig worden gemaakt.

Wijst de leerlingen op de spanningsboog van de jonge kinderen. Laat de voorleessessie niet te lang duren, zo'n twintig minuten, maximaal een half uur.

Na afloop reflecteert u met de leerlingen op de activiteit.

Voor de leerkrachten van groep 3 - 4:

U koppelt leerlingen van groep 7 - 8 aan leerlingen uit groep 3 - 4.

U maakt de voorleesbeurt mogelijk.

Na afloop bespreekt u met uw leerlingen de voorleesbeurt.

Zijn alle vijftien verhalen verdeeld over de leerlingen in de klas, dan kunnen de leerlingen na het voorlezen elkaar kort vertellen waar 'hun' verhaal over ging.

AANVULLENDE INFORMATIE:

Voorleesmaatje

Bij Voorleesmaatje gaat een leerling uit groep 7 - 8 van dezelfde school voorlezen aan een leerling uit groep 1 tot en met 4. In het geval van dit project is dat groep 3 en 4. Er is vaak sprake van een één op één situatie, maar er kan ook aan een groepje kinderen worden voorgelezen. Naast inhoudelijke doelstellingen zijn doelstellingen het versterken van de band tussen leerlingen in diverse groepen op dezelfde school, het sociaal omgaan met anderen (de jongere leerling op zijn/haar gemak stellen e.d.) en het bevorderen van het leesplezier. Voor de leerlingen van groep 7- 8 geldt bovendien dat ze leren omgaan met leerlingen van een andere leeftijdsgroep en verantwoordelijkheid dragen voor de voorleessessie. Het zal hun leesplezier bevorderen.

Het Voorleesmaatje praat ook met de jongere leerlingen over het verhaal. Zo helpt hij/zij om nieuwe woorden aan te leren en zichzelf door zich goed uit te drukken. Om de gesprekken te kunnen aangaan moet de oudere leerling beschikken over genoeg kennis van zaken met betrekking tot het onderwerp.

Het is belangrijk dat het Voorleesmaatje zich goed voorbereidt op het verhaal en op de vragen die hij/zij over het verhaal wil stellen. In een onderzoek van David Sousa (How the brain learns-1995) is vastgesteld dat als kinderen iets uitleggen aan een ander dat de hoogste leeropbrengst heeft.

Voorlezen

'Voorlezen speelt een belangrijke rol bij ontluikende of beginnende geletterdheid. Als ze regelmatig worden voorgelezen, ontstaat bij kinderen de wens zelf te leren lezen. Ze leren omgaan met boeken, ontdekken dat geschreven taal een functie heeft en dat er een verband bestaat tussen gesproken en geschreven taal. Hun woordenschat wordt groter. Hun inzicht in zinsbouw en de structuur en betekenis van teksten neemt toe.

Besteed bij het voorlezen aandacht aan de volgende aspecten:

- ben ik goed zichtbaar voor alle kinderen?
- kunnen alle kinderen de prenten goed zien?

- ben ik goed verstaanbaar?
- spreek ik niet te snel?
- kijk ik regelmatig op van mijn boek, zodat ik contact met de kinderen houd?
- slaag ik er in de kinderen de prenten te laten zien terwijl ik voorlees?
- zorg ik voor pauzes in het verhaal? Lees ik niet alles op één toon voor?
- sluit mijn manier van lezen (intonatie) aan bij de gebeurtenissen of personen in het verhaal? Dat kan bijvoorbeeld door te versnellen of te vertragen. Of door met een hogere of een lagere stem te spreken?
- kunnen ze aan mijn gezicht de sfeer van het verhaal of het karakter van de personen die er in voorkomen, aflezen? (mimiek)
- kunnen ze aan mijn gebaren of bewegingen de sfeer van het verhaal of het karakter van de personen die er in voorkomen, aflezen (gestiek)?
- passen de manieren die ik heb gekozen om het verhaal over te brengen op een natuurlijke wijze bij mij en bij het verhaal of komt mijn manier van voorlezen gekunsteld over?
- houd ik het bij voorlezen of maak ik er een heel toneelstuk van?' (bron: www.slo.nl)

Vlog: een persoonlijk videoverslag

De leerlingen van groep 7- 8 worden uitgenodigd een videoverslag van hun voorleesbeurt te maken. Informatie over het maken en opsturen van het videoverslag vindt u op www.stichtinglepel.nl. Kijk bij projecten.

Deze instructie maakt deel uit van het educatieve programma 'Vertel het door! Trochfertelle!' Dit project is mede mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van het Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg, Stichting Lepel en van Bureau voor Levend Leren.

